

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 23.

ANULU XXIV.

Sabiu 1830 Martiu 1876.

Telegrafu este Duminec'a si Joi'n, la fie-care d'ou septemani cu adansulu Foişoiei. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditor'a foiei, preafara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate câtra expeditor'a. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. n. ar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

trajecelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl. era pre o jumetate de anu 4 fl. v. n. Pentru prime, si tieri streine pre anu 12 1/2, anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru int'la ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2, cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2, cr. v. n.

Alegerile la sinodulu archidiecezanu.

Din informatiuni private aflamu ca s'au alesu din cleru:

P. Archimandritu si Vicariu archiepiscopescu Nicolau Pope'a in cerculu Agnitei, Protopr. Ioanu Popescu in cerculu Sabiului; Protopr. I. Hanni'a in cerculu Salistei; Protopr. Ioanu Tipeiu in cerculu Sebesiului; Protopr. Petru Popescu in cerculu Fagarasiului; Prot. Nicolau Mihaltianu in cerculu Zaranului; Ases. consist. Zacharia Boiu in cerculu Sighisioiei; Protopr. Ioanu Ratiu in cerculu Hatiegului; Protopr. Samuilu Cupsi'a cerculu in Rohiei. (Va urmá.)

Imputare?

In vieti'a natiuniloru se ivescu feluri de feluri de divergentie in opiniunile despre atitudinea singulariloru si a corporatiuniloru. De divergentie de aceste nu va scapa omenimea pâna cându va fi; le aflamu inse naturale, caci cugetarea unui individ, si câtu nu variaza de multu, intr'o afacere neinsemnata, pâna sa vina la judecata, dara apoi a multimiloru de individi! Deci, deca in foi'a nostra s'a datu espressione altei pareri despre procederea româniloru din districtulu Brasiovului si s'a adusu si motive pentru parerea nostra, s'a facutu in deplina consciintia, sa atraga atentiuinea celoru atinsi mai deaprobe in cestiunea regularei fundului regiu si a universitatiiei, si, dupa parerea nostra, pre care n'amu investit'o nici odata cu infalibilitate, sa aratamu gresiel'a comisa de români din districtulu Brasiovului.

Ei bine, din cele urmatore se voru convinge cetitorii ca suntu omeni, cari ne explica altufeliu parerea nostra, dicu adeca, ca noi in nrulu 20 amu imputatu româniloru din districtulu Brasiovului, precându tota lumea scie, ca unu diurnalu, care nu are raporturi nici parintiesci nici jurisdictionali cu publiculu, cu atatu mai putienu cu locuitorii unui districtu, nu pote imputa, precum nu pote reprobá si pedepsi. Unu diurnalu are sa dica ce crede ca e bine sa dica; cine v're asculta, cine nu v're, nu asculta, séu deca scie altu-ceva mai bunu o spune, séu in acel'asi diurnalu séu intr'altulu.

Suntemu astadi in pusetiunea de a pune inaintea lectoriloru nostri o epistola, carea atinge in vre-o câte-va siruri materi'a cu carea s'a ocupatu diurnalulu nostru in nr. 20 si dupa acést'a sa inregistramu representatiunea facuta din partea româniloru din districtulu Brasiovului. Cu deosebire din acestu din urma se vedu si motivele, cari au dispusu pre români districtulu Brasioveanu a spriginá, dupa cum dicu densi, in principiu pre sasi.

Eata dara amintitele hârthii:

Dle Redactoru! In numerulu 20 alu „Teleg. Rom.“ ni se imputa noue romaniloru din Brasiovu, ca amu fi sustienutu in adunarea districtuale din 13/1 Martie a. c. representatiunea sasiloru, adusa in contr'a proiectului de lege privitoriu la regularea fundului regiu si a universitatiiei sasesci, si inca cu atatu mai multu, fiinduca nu amu fi adusu motive deosebite.

Lucrulu nu sta astfelu.

Este adeveratu, ca membrii romani ai adunarei districtuale au sustienutu acea representatiune in principiu, inse din alte motive, rezervandu-si dreptulu de ale alaturá la protocolu in scrisu, pre cari le au si datu, si pre care vi le si comunicu aci pentru publicare in diurnalulu d-vostre spre apretierea din partea onor. publicu cetitoriu.

Nu pretindemu infalibilitatea pentru procederea nostra, dara nice nu primimu procederea altor'a de infalibila.

Te rogu dle Redactoru a publicá motivele nostre in „Teleg. Rom.“

Brasiovu in 24/11 Martie 1876. cu tota stim'a

Onorata representatiune districtuala! In siedinti'a tienuta in 13 Martie a. c. amu sustienutu representatiunea adusa in contr'a proiectului de lege pentru regularea fundului regiu si a universitatiiei sasesci, dechiarandu in sa, ca nu suntemu intru tote invoiti cu motivarea acelei'a si rezervandu-ne dreptulu a predá motivele nostre deosebite in scrisu, spre a fi alaturate la protocolu.

Motivele pentru cari noi amu sustienutu susu numit'a representatiune, suntu cele urmatore:

Ori-ce intemplamentu trebuie judecatu in legatura cu istoriculu séu dupa cause si efectu.

Totu asiá trebuie apretiatu si proiectulu de lege presentu in legatura cu sistem'a, a carei'a parte are sa fia.

Deca vomu luá in consideratiune sistem'a urmata pâna acum la reorganizarea patriei nostre, apoi observamu un'a tendintia neobosita de a centralisá esertiarea drepturiloru in desfavorulu autonomiei municipale.

Acea autonomia municipale comitatensa, care cu dreptu cuventu s'a numitu paladiulu libertatiiei constitutionale in Ungaria incetu incetu a cadutu jertfa centralismului, acelu pomu, care mai nainte 'si avé in fia-care comitatatu radacini puternice si pline de vieti'a, astadi 'si are radacin'a in centralismulu din Pest'a.

Multe tempuri critice au trecutu preste patri'a nostra si vechi'a constitutiune, basata pre autonomi'a municipale, a esitu totu-déun'a invingátore, deca si constitutiunea centralisata va avé aceeasi putere de vieti'a, este o intrebare, pre care numai tempulu o va deslegá.

Este destulu ca directiunea centralisátore nu este in favorulu patriei nostre, cu atatu mai putienu in favorulu nostru cá romani, fiinduca acea este indreptata mai cu séma in contr'a natiunalitatiiloru nemaghiare.

Deci suntemu in contr'a acelu proiectu de lege fiinduca este unu actu de centralisare.

Suntemu inse in contr'a acelu proiectu de lege cu deosebire din acelu motivu ca nu realiséza acea ce promite motivarea lui.

Nu va puté nimenea denegá ca fundulu regiu si institutiunile sele politice au lipsa de reformare afundu taietóre, inse a reformá si a nimici unu institutu autonomu suntu doue lucruri cu totul deosebite.

Pre cându in motivarea proiectulu de lege se dice, ca fundulu regiu si universitatea sasésca trebuie reformate mai cu séma din consideratiune la locuitorii nesasi, pre atunci

proiectulu de lege pastréza totu preponderanti'a sasésca in administratiunea averei, iera drepturile municipali ale fundulu regiu si ale universitatiiei sasesci le casséza simplu in favorulu puterei centrale.

Egal'a indreptare promisa in motive apare astfelu cá egala neindreptare.

De ore-ce asiá dara prin noulu proiectu de lege pentru locuitorii nesasi din fundulu regiu nu se creaza o stare a lucruriloru mai buna, decâtu cea factica, de aceea noi subscrisii suntemu in contr'a lui.

Deci ne rugamu, cá aceste motive sa se adauge la protocolu.

Brasiovu in 20/8 Martie 1876.

Urméza subscrierile.

Motivele din representatiune pre noi ne lasa reci de totu; bá ne rasescu mai tare si decâtu spriginulu sasiloru in principiu, pentru ca, sa nu lungimu multa vorba, sasii au acelesi intentiuni cu români in micu, in „imperati'a loru, ce au magiarii in patri'a mai larga cu natiunalitatiile, deca nu mai multu. Deosebirea intre noi si brasioveni este asiá dara aceea ca noi voimu o arondare si o administratiune, in carea, mai largiti in cercurile municipali, sa putemu lucrá mai nerestrinsi de pré multe majoritati maiestrite, spre binele nostru si alu tierii; dara nu se fimu intr'unu cornu de tiéra handlangerii unor'a si intr'altu cornu handlangerii altor'a. Sapieni sat.

Unulu dintre motivele representatiunei se afla si in cele dise de articulu fóiiei nostre nr. 20. Si noi amu disu ca proiectulu de regulare cuprinde lucruri cari nu neplacu; dara noi n'amu pututu deduce de acolo, ceea ce au dedusu români din districtulu Brasiovului, adeca sustienerea fundulu regiu cu pecate mai multe si cu o lege municipale mai rea cá ori si unde. Români au in prim'a linia necesitate de a se pune Ardealulu intr'o administratiune buna, pentru ca români locuiescu Ardealulu intregu, dara nu numai unu coltiu de tiéra.

Dara noi sa nu ne mai ocupamu cu o cestiune, cu carea s'a ocupatu odata fói'a nostra. Va fi de ajunsu pentru astadata deca vomu pune inaintea cetitoriloru unu articulu, carele ne a venit delu unu compatriotu de ai nostri, domiciliatu acum in Bucuresci, carele se vede ca urmaresce cu atentiune afacerile nostre. Nu comentamu articulu, fâra recomandamu cetera lui cu atentiune si apoi facasi cine cum va crede ca e mai bine, judecata asupra cuprinderii lucruriloru din partea nostra si din partea altor'a.

Eata articulu:

Intrebári intemeiate.

In urma cu câti-va ani, tota lumea scie candu, brasioveni s'au fostu infratitu cu maghiarii. Erá o gresiala politica aceea infratire. Astadi o simtu insi-si brasioveni mai multu decâtu ori-care altii. Gresial'a erá, de ore-ce inainte de tote infratirea nu erá sincera; mai erá gresiala, fiind-ca infratirea nu erá la timp, si in sfersitu — erá gresiala mai alesu pentru-ca candu aru fi vorb'a de infratire cu maghiarii, atunci noi, toti români, cu ei, toti maghiarii, aru trebú sa ne infratimu. Intielegu sub acestu toti o partida, care aru fi representata pretutindenea. O infratire in sa numai in Brasiovu, care mai face si pretentii mari, se

reduce, 'mi permitu espresi'a, la o mascherada politica.

Erá bine, cá inainte de a se fi manifestatu brasioveni celu putienu sa se intrebe, care potu fi motivele maghiariloru de a starui pentru acésta manifestatiune. Daca se intrebau pote se incredintiau, ca tocmai pre atunci trebuia sa se ivésca in Ardelu o energica manifestatiune, celu putienu deosebita de infratirea cu maghiarii, deca nu tocmai contr'a maghiariloru.

Si cine scie, deca in urm'a unei asemenea manifestatiuni stárilu din Ardealu nu se schimbau spre mai bine. Erá atunci tocmai complicatiunile provocate prin regimulu Hohenwarth; maghiarii aveau trebuintia de manifestatiuni, prin care sa li se dée a dovedi ca români suntu multiamiti de stárilu, in care se gasescu. Sa ne marginimu la atát'a. Aru fi pote prea multu a dice, ca brasioveni au contribuitu la resturnarea guvernulu Hohenwarth prin depesi'a, in care se declara aderenti ai dualismului. Remane inse neindoiosu, ca maghiarii au abusat atunci de bun'a credintia a brasioveniloru, ca brasioveni au manatu ap'a la mór'a maghiariloru.

Negresitu ast'a n'a fostu o nenorocire. Pentru noi nenorocire aru fi fostu tocmai realisarea planulu Hohenwarth. Dualismulu ne supera astfelu, precum este: federalismulu inse dandu putere populatiunei slave, ne amenintia, celu putienu in tempuri mai departate, a fi pusi in fatia cu niste vrajmasi cu multu mai reutaciosi decâtu cum astadi, in lips'a loru de tactu, ni s'aru parea maghiarii. Deca in sa intregitate Ungariei si stepanirea maghiariloru intr'ens'a e in interesulu nostru, inca nu urméza cá noi sa le sustienemu numai de dragulu mustetieloru resucite si pinte-niloru zuraitori. E in interesulu nostru cá maghiarii sa stapanésca, dara nu si asupra nostra. Trebuia dara sa ne manifestamu seriosu in contr'a loru si apoi pentru infratirea cu ei numai cu pretiulu unor concediuni positive, in care ni se da putinti'a liberei desvoltári sociale. Si sa fimu incredintiatii, ca suntu vremi, in care si maghiarii facu concediuni.

Imi pare dara intemeiate intrebarea: ore adi ardelenii nu cum-va mâna ap'a la mór'a maghiariloru?

Pote sa ne para prea pripita bucuri'a, cu care primescu nouele dispositiuni luate asupra pamentulu sasescu; dar' deopotri va pripita ne pote parea superarea, cu care altii o primescu. Sa ne dámu bine sém'a despre aceste dispositiuni. Magiarii delu sine nu bucurosu dau: iau dela sasi pentrucá sa astupe gur'a romaniloru. Si noi cu atát'a sa ne multiamimu? Bine! Este unu interesu particularu alu romaniloru de pre pamentulu sasescu: acestu interesu particularu sa jertfimu interesele comune tuturor'a? Nu! acest'a e unu faptu de o potri va cu infratirea delu Brasiovu. Dara tocmai atatu de putienu pare motivata o superare. Inainte de tote ea nu pote fi sincera, de ore-ce conservarea statulu quo nu este de feliu spre binele nostru.

Credu dar, ca e intemeiata si intrebarea: ore nu aru fi mai bine cá români sa se bucore, deca suntu dispusi, dar' sa remana rezervati?

La urm'a urmeloru magiarii facu, ce le place. Ei, sa faca! Pentruca sa

tienuu bine s \acute{e} ma de unu lucru; magiarii au gargaunii lor. Ei totu mai credu, ca voru put \acute{e} sterpi pre t \acute{o} te celealte pop \acute{o} re din Ungari'a. Mai suntu apoi at \acute{a} tu de preocupati de ac \acute{e} sta credintia, inc \acute{a} tu nu li se mai p \acute{o} te d \acute{a} vre-unu sfatu binevoitoriu. Din anu in anu statisticii magiari constata scaderea elementului magiaru in Ungari'a. Magiarii inse, in locu de a purt \acute{a} grige sa se conserve pre sine, dau cu caciu'la dupa stele, cautandu a magiaris \acute{a} pre altii. Si se maghiaris \acute{e} za multi. Minune inse, ca nu vine nici unu statisticu sa le dica: „Az \acute{e} rt fogyunk, mert elfajzunk: elkorcsos \acute{t} a sokidegen elem, mely bel \acute{e} nk vegy \acute{u} l.“ D \acute{a} magiarii scadu, pentruca este o lege etnologica care dice: t \acute{o} te populatiunile miste 'si perdu trainici'a si scadu. Nu scadu motii, nu crisenii, nu chioranii, nu nici slovacii din Arv'a, scadu inse banatienii si mai alesu toti magiarii. Sa constate numai magiarii, ca dela 1848 p \acute{a} na astadi elementulu nemt \acute{e} scu s'a sporitu cu 400,000 suflete, i \acute{e} ra celu jidanu cu 150,000 in Ungari'a, sa constate si voru sci pentru ce scade elementulu magiaru.

Cum voiescu magiarii a pune stavile acestei scaderi? Prin mesuri igienice. Dar de unde? unu reu urmatu din motive economice, morale si etnologice indreptatu prin spitierii?

Gruparea elementelor e l \acute{e} culu pentru acestu reu. Calea fir \acute{e} sca, pre care aru trebui sa o apuce administrati'a Ungariei, care e inca totu magiara, aru fi aceea, c \acute{a} sa grupeze pre magiari. Se urm \acute{e} dia inse ac \acute{e} sta cale?

Inca pre la 1848 s'a fostu statornicitu unu planu de magiarisare. Principiulu acestui planu er \acute{a} falsu: sa magiaris \acute{a} mu prin colonii magiare, sa slabimu celealte pop \acute{o} re prin mesuri administrative; sa caut \acute{a} mu, c \acute{a} in Ungari'a pretutindenea sa fia maghiari.

Acestu principiu complicatu e conservatu p \acute{a} na astadi: Domnulu Tisza 'lu aplica in arondarea comitatelor, pre care o face. Amesteca cele mai heterogene elemente intr'unulu si ac \acute{e} l'a-si cercu administrativu. Ei, sa fia! maghiariloru le place sa o faca: sa o faca dar'. Noi inse p \acute{o} te nu aru fi bine sa lu \acute{a} mu parte la ac \acute{e} sta lucrare, aru fi p \acute{o} te bine sa nici nu ne d \acute{a} mu truda a ne intielege cu ei, inainte de a-i fi vediatu venitii in fire?

Eu unulu nu sciu si nici nu voiescu, nici nu pretindu a sci, cum e bine si cum nu, credu numai, ca suntu \acute{o} re-si cum datoru a impartasi lumei \acute{o} re intrebare, care mi se pune. E ast'a: \acute{O} re nu tocmai acum aru fi vremea, c \acute{a} sa spunemu maghiariloru: „Noi ve sustienemu, dar' numai cu pretiulu drepturiloru, dela care aterna desvotarea n \acute{o} stra?“

Si apoi, in sfersitu, ce spunemu, sa spunemu odata cu totii.

N \acute{o} u'a impartire teritoriale a Transilvaniei.

Foile din Pest'a schiti \acute{e} za n \acute{o} u'a impartire proiectata de Tis'a, in modulu urmatoriu:

I. Comitatu imprenatu Bistriti'a-Naseudu. Acest'a const \acute{a} din: a) intregu cerculu Bistritiei, socotindu-se si cetatea libera reg \acute{e} sca Bistritia; b) din districtulu Naseudu, esimandu-se partea lui ce jace in comitatulu Turdei; c) din acele p \acute{a} rti ale comitatului Dob \acute{a} c'a, cari se intindu intre ambele p \acute{a} rti ale districtului Bistriti'a, precum si intre districtele Bistritia si Naseudu; d) din unele comune ale comitatului Solnocu interioru, cari jacu pre teritoriulu intre districtele Bistritiei si Naseudu. Loculu pretorialu alu acestui comitatu e cetatea libera reg \acute{e} sca Bistriti'a.

II. Comitatu imprenatu Solnocu-Dob \acute{a} c'a. Acest'a const \acute{a} din: a) comitatulu Solnocu interioru esimandu-se comunele date comitatului

Naseudu-Bistritia; b) din comitatulu Dob \acute{a} c'a esimandu p \acute{a} rtile date comitatului Szilagy si comitatului Colosiu; c) din p \acute{a} rtile districtului cet \acute{a} tiei de p \acute{e} tra ce se hotarescu cu Solnoculu interioru, d) din cetatea libera reg \acute{e} sca Gherl'a; e) cetatea Secu. Loculu pretorialu e Degiulu.

III. Comitatu Szilagy. Acest'a const \acute{a} din comitatele: a) Solnoculu centralu; b) Crasn'a; c) din cerculu de odin \acute{o} ra alu comitatului Dob \acute{a} c'a, Egregy, ce se hotarescu cu Szilagy; d) din p \acute{a} rtile districtului cet \acute{a} tiei de p \acute{e} tra ce se hotarescu cu Solnoculu centralu; e) din cetatea Zilah, Loculu pretorialu e Zilah.

IV. P \acute{a} rtile ce mai remanu din districtulu cet \acute{a} tiei de p \acute{e} tra se adaugu la comitatulu Satmaru.

V. La comitatulu Colosiu se incorpor \acute{e} za acea parte din comitatulu Dob \acute{a} c'a, care se intinde dela hotarul cercului Egregy de odin \acute{o} ra dealungulu hotarului comitatului Colosiu p \acute{a} ra la Gy \acute{e} ke si cetatea Colosiu.

VI. Comitatu imprenatu Turd'a-Ariesiu. Acest'a const \acute{a} din: a) cerculu interioru alu comitatului Turd'a; b) scaunulu Ariesiului; c) teritoriulu fluvialu alu Ariesiului, in comitatulu Albei inferi \acute{o} re. Loculu pretorialu e Turd'a.

VII. Comitatu imprenatu Muresiu-Turd'a. Acest'a const \acute{a} din: a) cerculu superioru alu comitatului Turd'a; b) scaunulu Muresiului; c) din partea districtului Naseudu ce jace in cerculu superioru alu comitatului Turd'a; d) comun'a Rip'a de susu din comitatulu Colosiu; e) cetatea Reghinulu sasescu. Loculu pretorialu e Muresiu-Osiorheiu.

VIII. La scaunulu Cicului se incorpor \acute{e} za cetatea Cicu-Sereda; numele jurisdictiuni va fi de acum inainte comitatulu Cicului.

IX. La comitatulu Odorheiului care se va numi de aici inainte comitatulu Odorheiului, se incorpor \acute{e} za: a) cetatea Odorheiulu secuescu; b) cetatea Ol \acute{a} hfal.

X. La comitatulu Ternavei, care se va numi de aici inainte comitatulu Ternavei mici, se incorpor \acute{e} za: a) p \acute{a} rtile din scaunulu Mediasiuului cari jacu in comitatulu Ternavei s \acute{e} u cari se intindu intr'ensulu; b) cetatea libera reg \acute{e} sca Elisabetopole. Loculu pretorialu e Elisabetopolea.

XI. La comitatulu Albei inferi \acute{o} re se incorpor \acute{e} za: a) cetatea libera reg \acute{e} sca Alb'a-Iuli'a; b) cetatea montana Abrudulu; c) cetatea montana Ogn'a. De comitatulu Albei inferi \acute{o} re se despartu: a) Valea riului Ariesiu, care se va d \acute{a} comitatulu Turd'a-Ariesiu; cele d \acute{o} ue p \acute{a} rti ale comitatului ce jacu pre teritoriulu fundului regiu, precum si comunele Magu si Sacelu. Loculu pretorialu e Aiudulu.

XII. La comitatulu Uned \acute{o} rei se incorpor \acute{e} za: Scaunulu Orestiei imprena cu cetatea libera reg. Orestia; 6) comitatulu Zarendului; c) cetatea Uned \acute{o} r'a; d) Cetatea Hatiegu. Loculu pretorialu e Dev'a.

XIII. Comitatu Ternavei mari. Acest'a const \acute{a} din: a) Scaunulu Cohalmului; b) scaunulu Sighisi \acute{o} rei in intinderea sea de adi imprena cu cetatea libera reg \acute{e} sca Sighisi \acute{o} r'a; scaunulu Cincului mare; d) scaunulu Mediasiuului in intinderea sea de acum imprena cu cetatea libera r. Mediasiu, cu eschiderea aceloru comune din scaunulu Mediasiuului cari se adaugu la comitatulu Ternavei mici; e) din t \acute{o} te acele p \acute{a} rti ale comitatului Albei-superi \acute{o} re, cari nu se adaugu la Treiscaune, la districtulu Fagarasiului s \acute{e} u la comitatulu Sabiuului; f) partea din scaunulu Nocrichiului ce jace pre teritoriulu acest'a. Loculu pretorialu e cetatea libera reg \acute{e} sca Sighisi \acute{o} r'a.

XIV. La districtulu Fagarasiului, care de aici inainte se va numi co-

mitatulu Fagarasiului, se incorpor \acute{e} za: a) comunele Galati Rucuri, Olahfal si Olah-Tynkos din comitatulu Albei-superi \acute{o} re; b) comunele Feldi \acute{o} r'a si Colunu din scaunulu Sabiuului; cetatea Fagarasiului. Loculu pretorialu e cetatea Fagarasiu.

XV. Comitatu Sabiuului. Acest'a const \acute{a} din: a) scaunulu Sabiuului cu eschiderea p \acute{a} rtiloru ce se adaugu la comitatulu Fagarasiului, mai departe cetatea libera reg. Sabiu; b) scaunulu Mercurii; d) scaunulu Nocrichiului; e) acele d \acute{o} ue p \acute{a} rti din comitatulu Albei inferi \acute{o} re, ce jacu pre teritoriulu fundului regiu, precum si locurile Magu si Sacelu; f) din partea comitatului Albei superi \acute{o} re, care jace intre scaunulu Sibiului si alu Nocrichiului. Loculu pretorialu e cetatea libera reg \acute{e} sca Sabiu.

XVI. Comitatu Treiscaunelor. Acest'a const \acute{a} din: a) Treiscaunele de p \acute{a} na acum; b) din cele d \acute{o} ue buc \acute{a} ti situate intre Treiscaune si districtulu Brasiovului si din partea comitatului Albei superi \acute{o} re ce jace intre Treiscaune si scaunulu Cincului; c) din cet \acute{a} tile investite cu dreptu jurisdictiunalu: Szepsi-Szt. Georg, Kezdi-Vasarheiu, Illyefalva si Breticu. Loculu pretorialu: Szepsi-Szt. Georg.

XVII. Comitatu Brasiovului. Acest'a const \acute{a} din: cetatea libera reg. Brasiovu si din districtulu Brasiovului. Loculu pretorialu: Cetatea libera reg. Brasiovu.

Diet'a Ungariei.

I.

Proiectulu de lege despre fundulu regescu, universitatea sas \acute{e} sca etc. a trecutulu acum prin retort \acute{a} ambelor case a dietei unguresci si nu mai e nici o indoi \acute{e} la ca numai dec \acute{a} tu va urm \acute{a} si sanctionarea monarhului.

Actulu acest'a de mare importantia este incheierea unui lungu periodu alu istoriei Transilvaniei si inceputulu altui'a, care d \acute{o} ra va fi mai favoritoriu pentru rom \acute{a} nii din fundulu regiu, dec \acute{a} tu celu inmormentatu prin n \acute{o} u'a lege.

Dicemu din adinsu d \acute{o} ra, pentruca in fondu, de-si reform'a e radicala, inc \acute{a} tu privescu interesele celoru ce au fostu eschisi din barierele privilegiului — nu este de mare val \acute{o} re, aplicarea inse a legi si vitalitatea rom \acute{a} niloru p \acute{o} te sa aduca multe imbunat \acute{a} tiri, i \acute{e} ra de alta parte nepasarea si moliciunea p \acute{o} te sa prefaca in fuma t \acute{o} te sperantiele.

Trei dile intregi a duratu desbaterea acestei legi in cas'a reprezentantiloru, din care numai $\frac{1}{2}$ ora a cadiatu pe desbaterea speciala.

Precum s'a potutu preved \acute{e} , proiectulu s'a primitu asi \acute{a} precum l'a prezentatu guvernulu cu o neesentiala modificatiune a sasului Casper.

Ast'a nici nu se p \acute{o} te cuget \acute{a} altfelu, pentru ca proiectele subster-nute prin guvernulu inainte de a se present \acute{a} in camera trebue sa obtiena incuviintiarea Regelu...

Deputatii sasi (vechi) s'au luptatu din t \acute{o} te poterile, — o lupta desperata pe vi \acute{e} tia si m \acute{o} rte, folositu-s'au de espressionile cele mai aspre, acusat'au pe magiari cu „calcarea cuventului de on \acute{o} re“, numituiau „natiune netreb \acute{n} ica“ (semire val \acute{o} nemzet) respins'au proiectulu cu indignatiune, aruncatu-li-au imput \acute{a} ri de nemultiamitori.

Cu unu cuventu totu ce e in stare sa faca cu cuventulu unu omu cadiatu in gr \acute{o} p'a leiloru, de unde scie ca nu mai este scapare, ba au si datu espressionu impregiur \acute{a} ri, ca ei lupta f \acute{a} ra sperantia de reusire in agonia mortiei natiunei sasesci.

T \acute{o} te in daru, mila si compati-

mire n'au sternitu in nimenea si la votare au remasu senguri.

At \acute{a} tea insulte n'au mai suferitu ungurii in diet'a loru dela nime de c \acute{a} ndu suntu ei. De s'aru fi folositu rom \acute{a} nii numai de a diecea parte din expector \acute{a} riile sasiloru, s'aru fi escatu furtune ne mai pomenite si negresitu i-aru fi alungatu din dieta; inse sasii nu suntu rom \acute{a} ni, sasii se bucura de protectiunea Atotpotintei Germanie, apoi fric'a de opiniunea publica a elementului germanu e mare... insufla moderatiune si in cei potinti dela noi, care apoi se bot \acute{e} za de „demnitate natiunala fatia de celu mai slabu“.

Minunatu spectacolu a fostu desbaterea acestei legi.

Doi din cei trei cari cu juramentu se obligara la estermnarea rom \acute{a} nului simtindu-se destulu de tari de a umbl \acute{a} pre picioarele proprii, eschidu pre vechiulu camaradu din compania, pentru ca dice n'a fostu fidelu, acest'a-i injura pentru ca suntu nemultiamitori facia de elu care li-a datu lumina, se spinteca unulu pre altulu p \acute{a} na la s \acute{a} ng \acute{e} pentru impartirea colaciloru si v \acute{i} ptim'a loru, rom \acute{a} nulu dupa at \acute{a} tia seculi are satisfactiunea a se delect \acute{a} in ac \acute{e} sta privelisce, si provoc \acute{a} ndu se la sine a mangai \acute{a} pre cei ce desper \acute{e} za de a mai pot \acute{e} tra \acute{i} — ca din lips'a privilegielor nici o natiune nu pere, **numai sa fia \acute{o} meni de omenia.**

Din rom \acute{a} ni, la desbaterea generala numai parintele Constantinu Gurbanu a participatu, care m \acute{a} ngai \acute{a} pre fratii sasi sa nu desper \acute{e} ze de exist \acute{a} tia loru in viitoriu, ca i \acute{e} ca rom \acute{a} nii pre cari ei 'i cunosc \acute{u} f \acute{o} rte bine de c \acute{a} ndu suntu nu s'au bucuratu nici de unu privilegiu, ma pentru aperarea patriei ei au sange-ratu cu miile pre c \acute{a} mpurile de rebelu neascept \acute{a} ndu alta remunerare, dec \acute{a} tu recunosc \acute{i} tia ca ei si-au implinitu datorintia de patrioti (si nici de ac \acute{e} st'a nu fura partasi), — p \acute{a} na c \acute{a} ndu altu erau scutiti intre murii privilegiiloru, — si totusi rom \acute{a} nii esistu inca aci si voru esista in butulu tuturoru persecutiuniloru, cum ca privilegiile suntu frupte destulu de c \acute{o} pte acum'a c \acute{a} sa cadia de pre arbore, — apoi sa se m \acute{a} ngai \acute{a} fratii sasi cu sperantia ca nu-i ac \acute{e} st'a ultimulu reu ce 'i ajunge, sa se uite la cele 2 milio \acute{n} e de rom \acute{a} ni din patri'a comuna cum suntu acei'a reprezentati in dieta si respectati acasa pre l \acute{a} nga cele 150,000, de sasi, apoi sa cumpan \acute{e} sca c \acute{a} te reforme are sa mai guste inca fundulu regiu de aci in colu.

Negresitu sasii nostri se voru fi consolatu deplinu la audiulu mangaiat \acute{o} rieloru cuvinte a proto-populu Gurbanu.

Din punctu de vedere alu viitorului inse pre noi mai multu ne interes \acute{e} za desbaterea speciala, pentruca aci s'au facutu propuneri ce erau calificate a modific \acute{a} legea intr'unu intielesu mai liberalu, mai dreptu si mai ecutabilu, si pentru ca aci s'au facutu nescari declaratiuni din partea guvernului cu privire la insemnataea terminului de „universitatea sas \acute{e} sca“, cari in viitoriu trebue sa serv \acute{e} sca de arguminte locuitoriloru nesasi din fundulu regiu, c \acute{a} ndu voru fi prin ac \acute{e} stia persecutati, — si pentru ca in fine sa cun \acute{o} sca istoria si argumintele, cu cari s'au mai sustienutu si pre viitoriu unele remasitie a privilegielor sasesci si preste totu marea preponderantia a acelor'a in universitate.

Preste desbaterea speciala diet'a a trecutulu in ruptulu capulu si f \acute{a} ra paciintia, er \acute{a} pre la 2 \acute{o} re d. m. si inca in siedintia acea cu ori ce pretiu trebui \acute{a} macinatu proiectulu, deci de primirea vre-unei modific \acute{a} ri fia ea

câtu de drépta nu poté fi vorba, — dar' precum se vede, si diurnalistic'a din capitala, inca a trecutú fórté rapede preste acésta parte a desbaterei, si abíá o amintesce cu câte-va cuvinte.

Deci fiindu-ca pentru noi acésta este mai interesantá din alu nostru punctu de vedere, — fiindu in posesiunea diurnalului dietei o scótemu de acolo, si o punemu din firu in peru in vederea on. cetitori ai nostri.

(Va urmá)

Continuámu cu raportulu nostru despre siedinti'a casei deputatiloru dela 22 Martie n., cându s'a inceputu desbaterea generale asupr'a proiectului de regularea fundului regiu.

Dupa Baussnern, care a aperatu întregitatea politica a fundului regiu intr'unu tonu provocatoriu, urméza in sirulu oratoriloru ministrulu presiedinte Tisza, care 'si rezervase dreptulu de a mai vorbí inca in cestiunea fundului r. déca cumva i se va dá ansa. Cuventarea provocátore a lui Baussnern i dede ocaziune a se folosi de dreptulu rezervatu.

Ministrulu presiedinte Tisza observa, ca va vorbí cu linistea si precautiunea relevata de dlu presiedentu si va dá la discursulu (lui Baussnern) unu respunsu nu cum 'lu merita acestu discursu, ci cum 'lu reclama demnitatea casei. (Aplausu.)

Intáu observu, ca natiunea ungu-résca, care nu si-a denegatu vre odata nice eavalerismulu, nice cuventulu seu de onóre, nu-lu va denegá nice pre viitoriu: un'a a invetiátu natiunea si sperezu ca va trage folosu din invetiatura, adeca de a nu se lasá prinsa in cursa, cându se face provocare la cavalerismulu si cuventulu ei de onóre, ci a esaminá ca ce jace ascunsu sub acésta provocare. Si fiindu ca vréu sa evitu totu ce aru puté escítá iritatiune, observu, ca nu me voiu estinde asupr'a meriteloru ce si le-au castigatu sasi in decursulu istoriei si a recompensei ce a primitu natiunea ungu-résca dela natiunea sasésca pentru cavalerismulu seu manifestatu dupa dlu ablegatu in anulu 1848. (Aplausu viu.)

Unde amu veni inse dloru, cându aru stá ce a disu unulu dintre dom-nii deputati, ca a modificá o lege esistenta semnifica a nu respectá sântieni'a legéi, a vatamá respectulu de lege, séu chiaru a calcá si cuventulu de onóre. Atunci viéti'a fia-cárei natiuni ce se afla pre calea desvoltárei nu aru fi decátu o continua nerespectare a legéi, continua calcare de cuventu, pentru ca unu progresu fára modificare de legi nice ca se póte absolutu cugetá la o natiune. (Adeveratu!)

Cum sta inse lucrulu? Dlu deputatu vorbesce de o natiune ungu-résca si de o natiune sasésca si despre cea din urma cá despre o natiune politica si o aduce in legatura cu indivisibilitatea teritoriale. Eu nu sciu onorata Casa, dara cetescu celu putienu in legea de egal'a indreptare a natiunitátiloru, ca in imperiulu Scului Stefanu, adeca in Ungari'a — Croati'a face in cátu-va esceptiune — nu esista alta natiune politica decátu numai cea ungu-résca (Asiá este!); cum se póte afirmá fatia cu noi o natiune politica sasésca, de a cárei teritoriu nu trebuie sa ne atingemu, acésta, o marturisescu, a-si voi bu-curosu sa mi-o esplice cineva prin altu ceva si nu prin preocupatiune unilate-rale si adeverata desconsiderare a legéi.

Ce mai dice legea din 1868, la care se provóca dloru asiá bucurosu? Nu dice la inceputu precisu, cum au enun-ciatu dechiaratiunile premergátore ale dietei ungu-resci, ca intru cátu se potu respectá si sustiené drepturile esceptionali ale Transilvaniei?

Legea din 1848 dice, ca se respectéza tóte acele drepturi separate ale Transilvaniei, cari suntu favorítore libertátiei si egalitátiei de dreptu. (Asiá e!) Intrebu acum, cadu acele legi, cari au datu sasiloru pre terito-

riulu de pâna acum alu fundului regiu o positiune privilegiata, in categori'a acésta? Eu nu credu sa póta cineva dovedi, ca majoritatea cea mare a poporatiunei de pre acelu teritoriu le va aflá convenibile cu egalitatea de dreptu. (Aplausu viu). Starea separata se condamna chiaru prin cuvintele legéi citate din 1848, in care s'a facutu promisiunea. Articululu 43: 1868 dice cu privire la Transilvani'a, ca impartirile teritoriale ce au esistatu pâna acum si numirile dupa natiunile politice, precum si prerogativele si privilegiatele impreunate cu acele, intru cátu ele au competatu unei natiuni cu eschiderea celorlalte, se stergu; legea pronuncie respicatu, ca nu esiste unu pamentu sasescu, o natiune politica sasésca, unu terenu politicu sasescu; (Aplausu viu) prin urmare principiulu e pronunciatu chiaru prin legea din 1868; aplicatiunea s'a rezervatu — nu voiescu sa desfasiuru pentru ce da si pentru ce nu — pentru unu tempu mai târdiu.

Deci chiaru legile dovedescu contra pretensiuniloru dloru deputati.

Repetu: desi legea cea nóua intrunu punctu séu intr'altulu, intenti-unéza altu ceva, totusi nu potu sa recunoscú doctrin'a, ca ea aru fi o desconsiderare a legéi, o calcare a cuventulu si togmai cei ce au o idea de missiunea culturale nu numai in cuventu ci si in spiritu, nu potu nice sa statorésca acésta teorie.

Afirmatiunea, ca esistinti'a si institutiunea sasiloru nu contradice libertátiei, pentru ca ei s'au bucuratu si in evulu mediu in Ungari'a de libertate, cum nu se poté vedé pre acelu tempu nicairi in Europ'a, — mi-a facutu placere. Va fi bine sa se noteze acésta.

Impregiurarea, ca acele institutiuni au fostu pre atunci institutiuni de libertate, nu dovedescu, ca ele suntu si astadi institutiuni de libertate si de egala indreptare, care adi e indispensavera. Organizatiunea nobilimei maghiare si sfer'a ei de dreptu au fostu in evulu mediu institutiuni de libertate, daru astadi nu e justificabilu, a dá nobilimei form'a primitiva. (Aplausu viu.)

La compunerea acestui proiectu de lege amu fostu condusu de dorinti'a, cá fia care teritoriu alu tiei si fia care locuitoriu sa fia in respectu administrativu egal indreptatu, prin urmare sa se satisfaca principiulu de egalitate in dreptu si eu cutezu sa afirmu cu resolutiune, ca nu mi-a trecutú nici cându prin minte sa me lasu condusu de sentimente inimice fatia de cetatienii acestei tiei, de ori si care limba aru fi, si marturisescu, ca nu me sentiamu chiamatu a dá concetatiuniloru nostri sasi ce locuiescu in Transilvani'a testimoniulu de paupertate ce li-lu dau insisi dñii deputati dicându, ca acésta natiune e atátu de slaba, atátu de fára vitalitate, încátu trebuie sa móra, sa apuna cându se pune pre aceeași basa de dreptu cu ceilalti cetatieni din tiér'a. (Aplausu prelungitu.)

Eu onorata Casa, credu si sum convinsu, ca cetatienii sasi din Transilvani'a nu numai voru traí sub scutul legéi generalu ci voru si prosperá si inflóri. Ceea ce va perí, va trebui sa péra, e domni'a intereselorú clice-loru singuratice — dara pre acésta nu o va compatimí nimene.

Celalaltu punctu de vedere, e acél'a cá sa nu esiste nici umbra de indoiala, ca natiunea ungara vrea sa confisce averea sasiloru, dupa cum audiámu din incusárilé neintemeiate ce se laciescu de ani incóce. Lasându administrarea acestei averi la universitatea sasésca si nedandú-mi vre-o parere despre natur'a juridica a acestei averi, ci lasându sentinti'a la casuri de indoiala la competinti'a judecatoriei, credu, ca se voru dovedi de neadeverate tóte acele incriminatiuni, prin

urmare amu corespunsu si acestui punctu de vedere.

Domnii deputati, cu deosebire dlu antevorbitoriu sa nu créda ca devis'a nóstra e „forti'a precede onórea.“ Noi voimu sa impreunámu puterea cu dreptulu, dara sa nu ve para reu ca puterea speciale ce a domnitú intr'unu coltiu alu tiei, vi se ia din mâna pentruca sta in contradicere cu dreptulu generalu. Recomendu proiectulu spre acceptare. (Aplausu prelungitu.)

Al. Bujanovicu dice, ca proiectulu urmaresce dóne scopuri: a statorí modulu pentru regularea viitóre a fundului regiu si a regulá relatiunile de avere ale universitátiei natiunei sasesci. Necesitatea scopului primu o recunósce dejá articululu de lege 43: 1868, care si pune regularea in perspectiva. Acésta necesitate o recunósce si oratorulu in ambele directiuni, dara se nasce intrebarea, déca scopulu cátra care nesuimu e adeveratu, déca modulu propusu e corespundietoria?

Inainte de tóte oratorulu dechiara, ca nu tiene admisibilu pre teritoriuulu statului ungu-rescu esistinti'a de corporatiuni administrative privilegiate, atátu din punctu de vedere alu egalitátiei in dreptu, cátu si din interesulu statului si alu administratiunei.

Oratorulu afla, ca proiectulu e corespundietoriu intru cátu privesce regularea relatiuniloru de avere a universitátiei sasesci; dara cu privire la regularea fundului r. proiectulu pronuncie numai unu principiu, fára de a aretá modulu rezolvei practice. Si acésta e unu defectu mare ce póte sa destepete ingrigiri la respectivii. Trebuía sa se dica intr'unu proiectu de lege, in ce modu se va escutá acésta regulare deodata cu regularea altoru teritórie transilvane. Oratorulu primesce proiectulu rezervându-si dreptulu a-si dá parerea sea in desbaterea speciale despre defectele proiectului.

A. Zay spriginindu proiectulu de resolutiune alu lui Kapp dechiara, ca respinge cu indignatiune proiectulu guvernului despre regularea fundului regiu.

Presidentulu casei amintesce, ca espressionea de care s'a folositu antevorbitoriuulu, nu e parlamentara si convenienta.

Defectele timpului presinte, si indreptarea lorú.

(Fine.)

De cându traimu sub constitutiune, a disparutu dreptatea. Dreptatea dupa cum vedemu ca se aplica astadi legile — ni se pare ca unii o considera a fi o marfa — care se vinde si da numai pre bani. Póte fi astadi cine-va omulu celu mai onestu si dreptu cá lumín'a — n'are moneda — nu este omu; — prin urmare astadi omulu carele are moneda póte profitá de ori si ce si numai acél'a este demnu de consideratiune. Esceptiunile suntu rari.

Astadi in loculu adeverului — dominéza minciun'a; in loculu dreptátiei — asuprirea; in loculu sinceritátiei — ipocrisi'a fatiarnicia; in loculu moralei — vitiulu; in loculu armoniei — disarmonia; in loculu sacrificiului si modestiei — egoismulu; in loculu virtutiei si inocentiei — vanitatea si culpabilitatea; in loculu sciintiei, ignoranti'a; si in loculu caritátiei evangelice, dominéza maliti'a, ur'a si resbunarea!

Pâna cându nu se voru reintórce toti cei abatuti si decadiuti in retacire, de pre cáile prapastiei in care innóta in presinte, si se apuce pre cáile adeverului si ale dreptátiei, nui sperantia de a puté veni la indreptarea cuvenita si la fericirea dorita, fia in afacerile statului, fia in afacerile nóstre nationale bisericesci, fia in afaceri comune ori private. Numái pacea, armonia si infratirea comuna si privata, si perfect'a egal'a indrep-

tatire a tuturorú popóreloru si natiunitátiloru din patria, potu conduce, nu numai pre popóre si natiunitáti, dar si pre comune si familii la fericire.

Pâna cându nu se voru patrunde si convinge si cei mari de susu, si cei mici de josu de perceptele evangelice: „Ce tie nu-ti place, altui'a nu face“ nu se póte nici sperá nici face indreptarea cuvenita.

Mai intáu josu cu demoralisatiunea si egoismulu marsiavu, josu cu interesele, ambitiunea si aroganti'a de caste. Si susu cu religiositatea, moralitatea si caritatea evangelica, susu cu adeverulu si dreptatea, cáci numai astfelu conclucrandu si mergendu cu puteri unite toti conducetorii si factorii principali ai poporului, pe data nemultiimiré voru incetá si va resari sórele dreptátiei si alu fericirei comune pentru toti.

Mai departe in specialu disu, pre cátu tempu va mai fi condusu poporulu nostru: de cátra barbati malitiosi, aroganti si egoisti; de cátra preoti, invetiatori si notari desfrenati si negligenti; de cátra ampoiati corrupti, negligenti si fára consciintia, de cátra jurati si reprezentanti nemorali si abusatori, de cátra inteligenti care speculéza cu interesele poporului, sa numai pretindemu nici sa acceptámu, ca se voru poté sterpi asiá usioru relele de care suferimu, ori ca se voru desradaciná datinele si obiceiurile stangace, si se va implantá religiositatea si moralitatea cea adeverata in poporulu nostru.

Iéra si iéra mai repetezu convingerea mea, ca sa se desbrace mai intáu conducetorii poporului de defectele lorú cele rele, si sa se imbrace cu virtutea cá cu o haina, sa se indrepteze in fapte si se premérgea cu esemple frumóse, si atunci fia siguri ca si poporulu ii va urmá si imitá.

Conducetorii, invetiati si inteligenti ai poporului! fapte, fapte si iér' fapte frumóse demne de imitatu, ca pre vorbele si promisiunile cele frumóse, si vane, numai da nimenea nimicu, pasiti la concordie si fratieta adeverata mai pre susu de tóte, parasiti fára amanare cámpulu celu nenorocitu alu discordiei si intrigei si lucrati in armonia fratiésca pentru binele si prosperitatea poporului a scólei, a bisericei si natiunei nóstre.

O voce din poporu.

Varietáti.

* * Ratiociniu publicu. Balulu invetiatorescu din Branu tie-nutu Dumineca in 25 Ianuariu st. v. 1876 a esitu cu resultatulu urmatoriu:

Din Branulu propriu s'a primitu dela DD. G. Boeriu pretore 1 fl. I. Ratiu notariu 2 fl. I. Turcu vice-pretoru, 1 50 cr. Fr. Schiller vamesiu unu galbenu in pretiu 5 fl. 30 cr. Fr. Reischig direct. in vama, 1 fl. Andr. Covács vamesiu, 2. fl 70 cr. Ioanu Stoianu primariu, 1 fl. 50 cr. Ioanu Puscariu notariu, 1 fl. Antoniu Manzatu colect., 1 fl. C. Tartler provis., 2 fl. Sócs Führ., 1 fl. Ioanu Manoiu Führer, 1 fl. Ant. Prehal, 2 fl. D. Tratanc, 1 fl. I. Gerbacea prim., 1 fl. Presied. gen. 1 fl. Bogdanu gen., 1 fl. Sum'a: 27 fl.

Din Moeciu inferioru. Dela DD. Ioanu Persioiu parochu, 1 fl. I. Voiculescu, 1 fl. N. Benciu, 1 fl. VI. Enescu, 1 fl. Z. Enescu, 1 fl. I. Surdu, 1 fl. N. Nedeliu, 1 fl. N. Pivariu, 1 fl. Sum'a: 8 fl.

Din Simonu. Dela DD. Ioanu Mosioiu parochu, 1 fl 50 cr. G. Enescu 1 fl. B. Manea, 50 cr. Sum'a: 3 fl.

Din Pórta. Dela DD. Ioanu Lungu parochu, 1 fl. Ioan Danciu cast. 80 cr. Al. Balc'a, 1 fl. Iacobu Schuster, 1 fl. Dn'a G. Grozea, 1 fl. I. Plotogea, 1 fl. G. Pandrescu, 1 fl. Sum'a: 6 fl. 80 cr.

Din Sôhodolu. Dela DD.

Liont. Puscariu, parochu 1 fl. G. Babesiu, parochu 1 fl. Sum'a: 2 fl.

Din Chei'a. Dela DD. Nicolau Berbece, parochu 1 fl. Ms. Berbece, 50 cr. Sum'a: 1 fl. 50 cr.

Din Tohanu nou. Dela DD. Il. Plotogea, parochu 1 fl. I. Moldovenescu 1 fl. Sum'a: 2 fl.

Din Zernesci. Dela DD. N. Penciu, jude reg. 2 fl. I. Comsi'a, parochu 1 fl. I. Bunea, cant. 2 fl. Dn'a Mariti Metianu, 1 fl. Ald. Badiu, not. 2 fl. Bart. Bude, invet. primariu 1 fl. Al. Moldovenescu, 1 fl. Const. Ianovicu, 1 fl. Stanciu-Garoiu 50 cr. Sum'a: 11 fl. 50 cr.

Din Resnovu. Dela D. I. Gasparu 1 fl.

Din Ghimbavu. Dela D. Ios. Comanescu invet. 1 fl.

Din Tientiari. Dela DD. I. Popovicu parochu, 3 fl. I. Popescu parochu, 2 fl. Sum'a: 7 fl.

Din Brasiovu. Dela dd. Ios. Baracu protopr. 1 fl.; Barth. Baiulescu parochu prin colecte 10 fl.; G. Persianariu parochu 3 fl.; Ios. Puscariu adv. 1 fl.; I. Persoiu neg. 2 fl.; N. Boboianu neg. 2 fl.; Andr. Zenescu 1 fl.; N. Porcarea 2 fl.; V. Voin'a 3 fl.; D. Jarc'a 1 fl.; G. Navrea 1 fl.; V. Porcarea 1 fl. Sum'a 28 fl. v. a.

Din Sacele. Dela dd. Petru Stoianu 1 fl.; R. Fratila 50 cr. sum'a 1 fl. 50 cr.

Sum'a totala 98 fl. 30 cr.

Din acesta suma a venitului intru subtragendu-se spesele de 72 fl. 13 cr. remane venitu curatu 26 fl. 17 cr.

Acesta suma de 26 fl. 17 cr. v. a. adaugendu-se la capitalulu fondului „scolarilor seraci“ de pana acum 490 fl. 44 cr. face la olalta 516 fl. 61 cr. v. a.

Asia dara „fondulu scolarilor seraci“ din Branu consta astadi din cinci sute siese-spre-diece floreni si 61 cr. val. austr. cari s'a si pusu spre fructicare mai departe.

Ne pare forte reu ca dupa pregatirile ce s'au facutu la acestu balu cu spese atatu de mari ca nici odata nu ni-a favoritu tempulu ca sa pota particip'a mai multi domni. Nu putemu inse decatu sa ne exprimamu cea mai viua multiamita atatu catra domnii contribuitori, cari de-si n'au potutu veni, totusi ni-au spriginitu scopulu nostru, catu si catra domnii, cari n'au crutiatu ostenel'a ci au participatu la acesta petrecere, de-si tempulu a fostu nefavorituriu si drumulu forte reu.*)

Mare placere si bucuria ni-a causatu dlu comerciante din Brasiovu Ioanu Persoiu care ne infrumsetia cu acesta ocaziune sal'a de balu cu un'a candelabra forte frumosa pentru care ii exprimamu viua multiamita; si in fine aducemu multiamita dd. studenti din Brasiovu: Maximilianu Radianu, Iosifu Maximilianu, Ioanu Herd'a, Nic. Stinghe, Ioanu Popovicu, Solomonu Feldman, Radu Pascu, Nicolau Boboianu, Nicol. Borzea, Iosifu Boeriu, Vasiliu Stinghe, si S. Gold cari facura petrecerea forte placuta prin jocuri si cantari romanesci precum si pentru colect'a de 4 fl. 20 cr. ce o facura pentru unu elevu dela scol'a capit. din Branu pentru declamarea poesiei de „Beneventare.“***)

Branu in 8 Martie st. v. 1876.

Corpulu invetiatorescu branenu. Teodoru Popu, Nic. Reitu, invetiat. secr. conf.

*) Rogamu pre domnii contribuitori ca deca pana acum in ratiociniile nostre s'a stracuratu vre-o eroare, nepublicandu-se unulu seu altu domnu contribuitoriu, sa aiba bunatate a ne incunoscintia spre a satisfice detorintei nostre pre deplinu.

**) Caus'a intardierei acestui ratiociniu a fostu ca mai multi domni ne-a fostu promisuri ajutore la acestu fondu, unii a si tramisu rendu pre rendu, altii inse pana acum inca nu, suntemu totusi incredintati ca acei onorati domni cari au primitu bilete voru tramite oferte dupa bunavointia.

* Unu vitielu cu dou capete a tetatu o vaca a unui tieranu in comun'a Orlatu din apropierea Sabiiului. Vitielulu e desvoltatu de ajunsu, asemenea si capetele, unulu ca altulu; totu trupulu celalaltu e simplu ca la alti vitiei atatu in extremitati catu si in intestine.

Partea economica.

Sabiiu la 28 Martiu st. n. 1876.

Astadi s'a tienutu a III adunare generale a institutului de creditu si de economii „Albin'a“ cu resiedinti'a in Sabiiu. Ponderositatea obiecteloru de pertractare aru fi reclamatu unu numeru mai mare de actionari presenti decatu a fostu in adeveru. Totu sufletulu romanu de dincoce de Carpati, dar' mai cu sema actionarii aru fi trebuitu sa se intereseze mai multu de uniculu institutu romanescu — de femeia lui Cesaru?*) — in tote privintiele fara respectu de a prejudeca pre cei ce conducu acestu institutu.

De-si cu operatiunile acurate si cu rezultatulu favorituriu ce a doveditu consiliulu de administratiune in afacerile institutului sum indestulitu, totusi vreu cu asta ocaziune se espunu ce-va din obiectele pertractate astadi.

Incheierea computulu si a bilantiului cu 31 Decembre a. tr. de impreuna cu raportulu directiunei asupra modulu de operatiune etc. s'a aporbatu, modificandu-se singuru numai conclusulu premergatoriulu consiliului de administratiune, care a fostu fipsatu procentele si supr'adividend'a pentru un'a actiune numai cu fl. 8 50, radicandu-se pre bas'a profitulu la 9. fl. v. a.

Marcele de presentia pentru consiliarii de administratiune au remasu ca si in anulu espiratu cu 3 fl. v. a. Prea destulu! intielegu pentru fia-care siedintia 3 fl. v. a.

Mai momentosa a fostu desbaterea despre modificarea statuteloru in sensulu legei comerciali ung. noue, intrata in vigore cu 1 Ianuariu a. c. mai cu sema asupra unui § din statutele modificate, in care directorele Vis. Romanu si-a insusitu potere nemarginita pentru suspensiunea oficialilor institutului. Pre langa alte motive juste si acceptabili cu privire la casuri grave (abusuri, — fara de legi, defraudari ce potu sa obvina din partea oficialilor), prin cari si-a redimatu directorele si cati-va consiliarii de administratiune — cari se subintielegu — eu a-si mai adauge altu momentu mai gravu, dar' „taia pop'a limb'a“; totusi s'a acceptatu si momentulu mai gravu cu putiena modificare. Tristu lucru ca actionarii presenti n'au vrutu a apretiu in esentia acestu § si urmările lui. Si mai momentosa a fostu desbaterea asupra unui § in care se cuprindu procentele de tantiema din venitu, distribuite intre directoru si oficialii, si anume: pentru directore singuru 2% si pentru toti oficialii numai 2%. Unulu din membrii a propusu procentele dintaiu pentru oficialii si cele din urma pentru directore. Prea justu! dar' si-a aprinsu paia pe capu. A fostu sustienutu numai de 2 insi. In favorulu directorului a pledatu ierasi consiliarii de administratiune subintielesii, aducandu feliu de feliu de argumente ridiculi pana si impregiurarea, ca in contractulu incheiatu cu directorele (a carui cuprinsu inca n'au ajunsu la cunostinti'a moritoriloru si nice nu se pote intielege de orice minte omenesca — afara de a consiliariloru de administratiune ierasi sub intielesii) institutulu este oblegatu a-i da 4%. Ce se vedi, inse candu la propunerea unu membru — Tom'a necredinciosulu din Lugos, ca se mar-

turiscesca consiliarii de administratiune adeverulu acestui obligamentu din contractu aceia venira in confusiune cu directore cu totu incatu unii afirm'a gur'a de jumetate, altii tacu; astfelu a remasu ca sa se convinga in diu'a urmatorie Mercuri la 29 Martie a. c. Propunetoriulu inse trebuia se pretinda ca sa i se arete misteriosulu contractu stante pede. Cei trei propunetori, ce au pledatu in favorulu oficialiloru au trecut cu vederea, ca directore este numai unulu cu salariu mai catu toti oficialii si cu 4% tantiema; ier oficialii suntu deja 6 si in 2-4 ani trebuie sa fia conformu inmultirei agendeloru institutului 8-9 si toti la olalta cu 2% tantiema. La observarea in parte a unui din acesti propunetori, ca si oficialii nu trebuie astfelu desconsiderati vis-a-vis de directore, si ca ei inca suntu factori principali dileri cu palm'a seu cu sap'a si lopat'a la lucrările institutului, i s'a respunsu din partea consiliariului de administratiune I. H. intr'unu tonu apasatu si categoricu, ca: „intre oficialii si directore este diferintia ca intre pamentu si cea mai departata stea din calea lui Traianu (via lactea.)“ Pana intru atata i-a pricopsitu mai pre toti consiliarii de administratiune directorele.

In unu Nr. din „Gaz. Trans.“ din lun'a cur. a scrisu unu actionariu dintre Ternave m. m. (aru fi fostu bine sa-si subscrie intregu numele, baremu pre unu graunte de piperiu precum s'a scrisu in diariulu „Albin'a“ din anii trecuti in disput'a astronomica cu Dr. Marienescu din Oravitia) ceva cu privire la adunarea generale de astadi si la ponderositatea obiecteloru de pertractare. Nu s'a infatisiatu inse la adunare ca se contribue la lamurirea cestiei. Numai de nu si aru banui mai tardiu.

Altu § din statute asemene forte ponderosu pentru actionari si institutu in raportu cu directorele s'a trecut cu vederea de membrii adunarii.

Despre acest'a si altele cu alta ocaziune. Tanasuica.

Concursu.

Parochia gr. or. Certegia protopresbiteratulu Campeni, de clas'a a III aflandu-se vacanta, se deschide si publica prin acest'a concursu, pana in 10 Aprile a. c. st. v.

Emolumentele suntu:

- I. Tacele stolare.
- a) dela botezuri . . . 15 fl.
- b) dela cununii . . . 40 fl.
- c) dela molitve pre posturi, si plat'a ss. pasci. . . 30 fl.
- d) ofestaniile . . . 60 fl.
- e) inmortentari . . . 160 fl.
- II. Dupa pamentulu bisericeii unu venitu anualu de . . . 100 fl.

Sum'a: 405 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acesta parochia voru ave a-si adres'a concurseloru, in sensulu statutulu organicu pana la terminulu prefiptu la subscrisulu.

Campeni 11 Martie 1876.

In contielegere cu comitetulu parochialu. Ioanu Patiti'a, (1-3) protopopu.

Ad Nr. 2.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de parochu in vacant'a parochia romana gr. or. de a III clasa Banabicu constatatore de presentu din 176 familii din cari 20 familii neorustici (tigani) cu 864 suflete, pre bas'a gratiosei ordinatiuni a maritului consistoriu archidiecesanu dto 15 Decembre a. tr.

Nr. 2794 ex 1875 se escrie prin acesta concursu pana la 11 Aprile 1876.

Venitele preotiesci impreunate cu acestu postu suntu urmatoarele:

1. Casa parochiala cu doue despartieminte si cocna in mijlocu, siura si grajdu, tote de lemnu, acoperite cu paie.

2. Portiunea canonica de 35 jugere 393 □° cum areta foi'a O. f. Nr. 16 si protocolulu de regulatiune din 1873.

3. O jumetate (8 cupe) ferdela de bucate dela fia-care casa seu fumu si de presentu dela 156 familii, caci cele 20 familii nu dau bucate.

4. Un'a di de lucru cu palm'a, la sapa, secere seu cosa etc. dela 176 familii.

5. Stol'a usuata precum au avutu si fostulu parochu, ce de nou s'a defiptu in sinodulu parochialu din 24 Fauru 1876.

Din venitele de bucate si dilele de lucru cantorele actualu capeta a 1/4 parte, ier' din stola 1/3 parte; din bucate capeta crasniculu a 1/10 parte.

Doritorii de a ocupa acestu postu suntu poffiti a-si aterne concurselose, instruite conformu statutulu organicu si dispusetiuniloru provisorie ale sinodulu archidiecesanu pana la 11 Aprile a. c.

Clusiu, 26 Februariu 1876.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

V. Rosiescu, (1-3) prot. rom. gr. or.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante de class'a III Buciumu-satu, in protopresbiteratulu Abrudului, se deschide concursu, pana la 8 Aprile 1876.

Emolumentele suntu, tacele stolari bine regulate dela 130 de familii, si folosirea cimenterului, eventualminte, deca aru voi se ocupe si postulu de invetiatoriu, va primi inca unu salariu de 120 fl. v. a, quartiru si lemne.

Doritorii de a compet'a la acesta parochie, au de a-i substerne concurselose instruite conformu legei — pana la terminulu prefiptu, subscrisulu.

Abrudu in 4 Martiu 1876.

In contielegere cu comitetulu parochiale.

Ioane Gallu, (3-3) prot. gr. or. alu Abrudului

Edictu.

Marin'a George Dutia din Rotbavu, de religiunea gr. or. care de 6 ani parasu cu necredintia pre legiutulu ei barbatu Arsenie Vladescu, si nu se scie ubicatiunea ei, prin acest'a se citeza a se present'a la subsemnatulu foru matrimonialu in terminu de unu anu si o di dela datulu subsemnatu, caci neinfatisindu-se se va pertract'a actiunea barbatului si in absenti'a ei.

Brasiovu in 21 Febr. 1876.

Scaunulu protop. gr. or. alu tract. alu II alu Brasiovilu. Ioanu Petricu, (2-3) protopopu.

Edictu.

Zosimu Comanu din Nou, de religiunea gr. or. carele parasu pre legiut'a sea sotia Maria Ioanu Savu totu de acolo, de 3 ani de dile, si nu se scia unde se afla, este citatu prin acest'a a se infatiosia la subsemnatulu foru matrimoniale, caci de nu se va infatiosia in restempu de unu anu si o di dela datulu de facia se va pertract'a actiunea sotiei sele si in absenti'a lui.

Brasiovu in 16 Ianuariu 1876.

Scaunulu protop. gr. or. alu tract. II alu Brasiovilu. Ioanu Petricu, (2-3) protopresbiteru.